

Curs 2003-2004
Codi: 23171 Crèdits 8
Dinàmica de Grups
Professors: M.Mar Duran/M.A.Essomba

Objectius

1. Proporcionar als i a les estudiants coneixements relatius a la Dinàmica de Grup.
2. Desenvolupar i exercitar la capacitat de l'estudiant i l'estudianta per tal d'observar sistemàticament i analitzar el procés grupal.
3. Reflexionar fonamentadament sobre fenòmens propis dels grups educatius i sobre el rol facilitador.
4. Facilitar en les i els estudiants el desenvolupament d'habilitats d'intervenció relatives a les diverses tècniques grupals per a l'assoliment d'objectius educatius.
5. Dissenyar tècniques específiques de dinamització i d'aprenentatge en grup amb l'ajut de mitjans tecnològics.

Temari

→ 1. El Concepte de Grup i la Dinàmica de Grups.

- 1.1. El Concepte de grup
- 1.2. Relacions entre persona i grup
- 1.3. La formació de grups
- 1.4. Tipologies de grups
- 1.5. Epistemologia de la Dinàmica de Grups
- 1.6. Les primeres investigacions. La facilitació social, el conformisme, els estils de lideratge, l'obediència a l'autoritat...

→ 2. L'estructura del grup i el procés grupal

- 2.1. El desenvolupament del grup i el T-Group
- 2.2. El concepte d'estructura grupal
- 2.3. Elements de l'estructura grupal: el rol, l'estatus el poder, el lideratge, les normes, la

comunicació, la presa de decisions...

2.4. Alguns fenòmens grupals: el contagi d'emocions, el boc expiatori, la dependència, la contradependència...

→ 3. Corrents Teòrics

3.1. El corrent sociomètric. J.L. Moreno

3.2. La teoria del camp. K. Kewin

3.3. El corrent psicoanalític. S. Freud i W.E. Bion

3.4. La psicologia humanística. C. Rogers

→ 4. Les tècniques d'intervenció grupal

4.1. Principis generals d'aplicació de les tècniques grupals

4.2. Les principals tècniques de grup

4.3. El treball cooperatiu

4.4. El canvi d'actituds; tècniques pel desenvolupament personal relatives a : la comunicació, l'empatia, la creativitat, la intel·ligència racional i la intel·ligència emocional.

Metodologia

El professor i la professora facilitaran les referències bibliogràfiques de les lectures imprescindibles per a l'assignatura a l'inici del curs acadèmic. A l'aula, exposaran de forma magistral alguns dels punts del temari i organitzaran exercicis grupals estructurats destinats a experimentar diversos apartats del programa.

Avaluació

Degut al caràcter teòrico-pràctic de l'assignatura, es considerarà imprescindible la **participació** dels i de les estudiants a les sessions de classe realitzades en horari lectiu.

S'avaluarà, per tant, aquesta participació, tot tenint en compte, bàsicament, dos criteris:

- Aportacions teòriques i vivencials a la totalitat del grup classe,
- Conducta col·laboradora.

Caldrà que cada estudianta i estudiant superi una prova escrita de contingut teòrico-pràctic al mes de juny (les dates oficials d'examen consten en la Guia de l'Estudiant de l'actual curs acadèmic).

A l'aula es formaran equips estables de treball que hauran de resoldre amb encert, també a l'aula, diferents exercicis grupals que els encomanarà el professorat.

Es considerarà que l'assignatura està superada si, com a mínim, s'ha aprovat l'examen esmentat i els exercicis grupals realitzats en horari lectiu. Es donarà la possibilitat de realitzar un treball en equip, de forma voluntària, que, en cas de ser òptim, contribuirà a millorar la qualificació individual.

Bibliografía

- AGILAR, M.J. (1991). Como animar un grupo. México: Ateneo.
- ANCELIN, A. (1974). Diccionario de las técnicas de grupo. Salamanca: Sigueme.
- ANTONS, k. (1990). Práctica de la Dinámica de grupos. Barcelona: Herder.
- ANTUNES, C. (1975). Técnicas pedagógicas de la dinámica de grupo. Buenos Aires: Kapelusz.
- ANZIEU & MARTIN. (1972). La dinámica de los grupos pequeños. Buenos Aires: Kapelusz.
- ARONSON, E. (1975). El animal social . Introducción a la psicología social. Madrid: Alianza.
- BANY, M. JONHSON, L.V. (1973). La dinámica de grupo en la educación. Madrid: Aguilar.
- BARON, R.S., KERR, N.L., I MILLER, N. (1992). Group process, group decision, group action. Buch.
- BARRIGA, S. (1977). Palabra y acción en los actuales movimientos de la Dinámica de Grupos. Cuadernos de psicología, UAB, 0, 2-10.
- BEAUCHAMP, A. (1991). Como animar a un grupo. Santander: Sal Terrae.
- BION, W.R. (1976). Experiencias en grupo. Barcelona : Paidós.
- BIRKENBIHL, M. (1990). Formación de formadores. Madrid : Paraninfo.
- CARTWRIGHT & ZANDER. (1971). Dinámica de grupos. México : Trillas.
- CIRIGLIANO, J.F. (1964). El role-playing, una técnica de grupo en servicio social. Buenos Aires: Humanitas
- DARDER, P. FRANCH, J. (1991). El grup-classe. Un potencial educatiu fonamental. Vic: Eumo.
- DAVIS, F. (1986). La comunicación no verbal. Madrid: Alianza.
- EISER, J.R. (1989). Psicología social. Madrid: Pirámide.
- ELLIS, R. i McCLINTOCK. (1993). Teoría de la Comunicación Humana. Barcelona: Paidós.
- ESPINOZA, M. (1990). Dinámica del grupo juvenil. Buenos Aires: Humanitas.
- FABRA, M.LI. (1988). La toma de decisiones, Temas actuales de educación. Barcelona : PPU.
- FABRA. M.LL. (1992). El treball cooperatiu. Aula, 9.

- FABRA, M.LI. (1999). Técnicas de grupo para la cooperación. Barcelona : Ceac
- FABRA, M.LI. (1996). Ni resignades ni submises. Tècniques de grup per a la socialització assertiva de nenes i noies. Barcelona : quaderns per a la coeducació, Institut de Ciències de l'Educació.
- FERNÁNDEZ CHIRISTLIEB, P. (1994). La psicología colectiva, un fin de siglo más tarde. Barcelona : Anthropos.
- FORSYTH, D.R. (1990). Group dynamics. Pacific Grove : Boocks/cole Publishing Company.
- FRANCIA, A. MATA, J. (1992). Dinámica y técnicas de grupo. Madrid: CCS.
- FRANCH, J. MARTINELL, A. (1985). La animación de grupos de tiempo libre y vacaciones. Barcelona: Laia-Cuadernos de Pedagogía.
- FREUD, S. (1966). Totem y tabú. Madrid : Alianza.
- FREUD, S. (1968). Psicología de las masas y análisis del yo. Madrid : Alianza.
- FRITZEN, S. (1988). Setenta Ejercicios Prácticos de Dinámica de Grupo. Santander: Sal Terrae.
- GAIRIN, J. (1985). Las técnicas que configuran un método de exposición, en VVAA, Métodos y técnicas en la educación de adultos (pp. 121-141). Zaragoza: Universidad Popular.
- GAIRIN, J. TEJADA, J. (1990). El contexto del aula, en Medina Rivilla, A. Sevillano, M.L., Didáctica: Curriculum, fundamentación, desarrollo y evaluación, (pp. 337-366). Madrid: UNED.
- GIBB, J. (1981). Manual de dinámica de grupos. Buenos Aires : Humanitas.
- GONZÁLEZ, J. de JESÚS, et alt. (1991). Dinámica de grupos, técnicas y tácticas. México: Concepto S.A.
- GONZÁLEZ, M.P. (1997). Orientaciones Teóricas Fundamentales en Psicología de los Grupos. Barcelona: EUB.
- GÜELL, M. i MUÑOZ, J. (1998). Desconeix-te tu mateix. Barcelona: Edicions 62
- HARE, A.P. (1985). Creatividad y grupos pequeños. Madrid: Pirámide.
- HERBERT, P. (1982). Creatividad y grupos pequeños. Madrid: Pirámide.
- HEWSTSONE, M. et alt. (1991). Introducción a la Psicología Social. Barcelona: Ariel.
- HOSTIE, R. (1974). Técnicas de Dinámica de Grupo. Madrid: I.C.C.E.
- JIMÉNEZ HERNÁNDEZ-PINZON, F. (1991). La Comunicación Interpersonal: Ejercicios Educativos. Madrid: I.C.C.E.
- LAMBERTH, J. (1988). Psicología Social. Madrid: Pirámide.
- LEWIN, K. (1973). Dinámica de la personalidad. Madrid : Morata.
- LEWIN, K. (1978). La teoría de campo. Barcelona : Paidós.

- LIMBOS, E. (1979). Como animar un grupo. Madrid: Mansierga.
- LÓPEZ CABALLERO, A. (1997). Cómo Dirigir Grupos con Eficacia. Madrid: CCS.
- LÓPEZ-YARTO, L. (1999). Dinámica de Grupos. Cincuenta años después. Bilbao: Desclée de Brouwer.
- LUFT, J. (1973). Introducción a la dinámica de grupo. Barcelona : Herder.
- MAIER, N.R.F. (1980). Toma de decisiones en grupo. México : Trillas.
- MONTANER et alt. (1991). Técnicas de negociación. Barcelona: IMAE.
- MOTOS, T. (1978), El sociodrama como procedimiento para solucionar creativamente problemas sociales. Innovación creadora, 8, 4-25.
- PAGES, M. (1977). La vida afectiva en los grupos. Barcelona : Fontanella.
- PALLARES. M. (1982). Técnicas de grupo para educadores. Madrid: ICCE.
- PLANCHETTE-BRISSENET, C. (1987). Mètode de Treball en Equip. Barcelona: Pòrtic.
- PRADO, D. (1982). El Torbellino de ideas. Madrid: Cincel-Kepelusz.
- PUENTE, J.M. (1990). Técnicas didácticas participativas y formación en contraposición con las informativas. Educadores, 136, 51-69.
- ROBERTSON, P. (1985). Como animar y dirigir un grupo de trabajo. Madrid: Iberico Europea Ediciones.
- ROBBINS, S.P. (1996) Comportamineto Organizacional. Teoría y Práctica. Prentice Hall: Mexico.
- ROGERS, C. (1975). Grupos de encuentro. Buenos Aires : Amorrortu.
- RUE, J. (1991). El treball cooperatiu. Barcelona: Barcanova.
- SBANDI, P. (1976). Psicología de grupos. Barcelona : Herder.
- SCHEIN, E.H. & BENNIS, W.G. (1980). El cambio personal y organizacional a través de métodos grupales. Barcelona : Herder.
- SHAW, N.E. (1980). Dinámica de grupo. Barcelona : Herder.
- SIKORA, J. (1979). Manual de métodos creativos. Buenos Aires: Kapelusz.
- TEJADA, J & TARIN, L. (1990). Procesos de aprendizaje y dinámica de grupos. Madrid : Fondo Formación.
- TEJADA, J. (1985). El relax imaginativo y el ábol de transformación total del objeto en la educación permanente, en VVAA, Métodos y técnicas en la educaión de adultos, (pp. 153-164). Zaragoza: Universidad Popular de Zaragoza.
- TEJADA, J. (1997). Grupo y Educación: Técnicas de tTabajo y Análisis. Barcelona: LU.
- VENDRELL. E. (1999). Dinàmica de Grups i Psicologia dels Grups. Barcelona: UB.

VVAA. (1974). Dinámica de grupos para educadores. Madrid : Ediciones SM.

WATZLAWICH, P. WEAKLAND, J.H. FISCH, R. (1976). Cambio. Barcelona: Herder.